

Pandoras ask

Litteraturvetenskap - Ord i svenska, Ord

Ordet Pandoraask betyder: bildligt, om något som likt Pandoras ask innehåller, medför eller innebär olyckor (SAOB, 1952).

Om ordet

Förekomsten av ordet Pandoraask är belagt i svenskan sedan 1800-talet (SAOB, 1952), men dess ursprung är betydligt äldre.

I den grekiska mytologin var Pandora den första kvinnan, skapad av Hefaistos, smideskonstens gud, som en del av ett straff för att Prometheus hade avslöjat eldens hemlighet för människorna. När människorna fick elden slutade de att bry sig om gudarna. Genom att sända människorna en stor olycka för att återföra dem till gudarna fick därför Hefaistos uppdraget av Zeus att skapa en kvinna. Denne formade då en kvinnogestalt av lera och gudarna gav henne liv. Hon fick goda egenskaper och användbara föremål till skänks från olika gudar. Därför fick hon namnet Pandora, som betyder "den allbegåvade". Afrodite och Atena gav henne skönhet, konstfärdighet och förstånd och Hermes lärde henne inställsamhet och smicker. Pandora fördes av Hermes till Epimetheus som gåva från Zeus.

Epimetheus hade varnats av sin bror Prometheus att inte ta emot någon gåva från Zeus, men blev förälskad i Pandora och tog henne till slut till hustru. Pandora hade med sig en ask som hon fått av Zeus och som hon aldrig fick öppna. Epimetheus och Pandora levde lyckliga tillsammans en tid, men till slut gav Pandora efter för sin nyfikenhet och öppnade asken. Det visade sig att den innehöll en mängd olyckor och sjukdomar som flög ut över världen. När Pandora förskräckt stängde asken hade nästan hela dess innehåll redan flugit ut. Det enda som fanns kvar på botten av asken var hoppet. [Wikipedia](#)

Konstverk där Pandoras ask förekommer

[Pandora, Dante Gabriel Rossetti, 1871](#)

[Pandora, Lawrence Alma-Tadema, 1881](#)

[Pandora, John William Waterhouse, 1896](#)

[Pandora, Odilon Redon, 1914](#)

Metod och generella aktiviteter

I samband med presentationen skriver eleven av lärarens anteckningar på tavlan eller gör egna noteringar samlade i en liten skrivbok. Skrivandet blir ett sätt att lära och boken en dokumentation av årets alla ord.

[Förslag på generella aktiviteter om ord finns här](#)